QUICKSTRIP ALKA 10 L

WM 1204743 **Bestelnummer: 0404743**

Versie 5.4 Herzieningsdatum 05.02.2021 Printdatum 02.02.2022

RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming

1.1 Productidentificatie

Handelsnaam	:	QUICKSTRIP ALKA 10 L
identificatienummer	:	61540

1.2 Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

Gebruik van de stof of het mengsel	:	Reinigingsmiddel Uitsluitend voor gebruik door professionele gebruiker.

1.3 Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

Firma	:	Werner & Mertz Benelux S.A./N.V. AVENUE JEAN MONNET 1 BTE 6 1401 BAULERS
Telefoon	:	+3223520400
Telefax	:	+3223510860
E-mailadres Verantwoordelijke persoon	:	Produktsicherheit@werner-mertz.com
Contactpersoon	:	Productontwikkeling / productveiligheid

1.4 Telefoonnummer voor noodgevallen

+ 31 088 755 8000 Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) - Uitsluitend bestemd om professionele hulpverleners te informeren bij acute vergiftigingen

RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren

2.1 Indeling van de stof of het mengsel

Indeling (VERORDENING (EG) Nr. 1272/2008)

Huidcorrosie/-irritatie, Categorie 1A	H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel.

2.2 Etiketteringselementen

Etikettering (VERORDENING (EG) Nr. 1272/2008)

Gevarenpictogrammen :

Signaalwoord	:	Gevaar	
Gevarenaanduidingen	:	H314	Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel.
Veiligheidsaanbevelingen	:	P102	Buiten het bereik van kinderen houden.
		Preventie:	
		P280	Beschermende handschoenen/ beschermende kleding/ oogbescherming/ gelaatsbescherming dragen.
		Maatregelen:	
		P301 + P330 + P331	NA INSLIKKEN: de mond spoelen. GEEN braken opwekken.
		P303 + P361 + P353	BIJ CONTACT MET DE HUID (of het haar): verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken.

	Huid met water afspoelen.
P305 + P351 + P338	BIJ CONTACT MET DE OGEN: voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk; blijven spoelen.
P310	Onmiddellijk een ANTIGIFCENTRUM/arts raadplegen.
Verwijdering:	
P501	Inhoud/ verpakking afvoeren naar een erkend afvalverwerkingsbedrijf.

Gevaarlijke bestanddelen die op het etiket vermeld moeten worden:
natriumhydroxide

Veiligheidsinformatieblad op verzoek verkrijgbaar.

2.3 Andere gevaren

Deze substantie/dit mengsel bevat geen componenten die men kan beschouwen als persistent, bioaccumulatief en toxisch (PBT) of als zeer persistent en zeer bioaccumulatief (vPvB) op niveaus van 0,1% of hoger.
Geen gegevens beschikbaar.

RUBRIEK 3: Samenstelling en informatie over de bestanddelen

3.2 Mengsels

Chemische omschrijving : Waterige oplossing van een oppervlakteactieve stof.

Gevaarlijke bestanddelen

Chemische naam	CAS-Nr. EG-Nr. Registratienummer	Indeling	Concentratie (% w/w)
natriumhydroxide	1310-73-2 215-185-5 01-2119457892-27-XXXX	Met. Corr. 1; H290 Skin Corr. 1A; H314 SCL >= 5 % 1A; H314 2 - < 5 % 1B; H314 0,5 - < 2 % 2; H315 0,5 - < 2 % 2; H319	>= 2 - < 3
2-aminoëthanol	141-43-5 205-483-3 01-2119486455-28	Acute Tox. 4; H332 Acute Tox. 4; H312 Acute Tox. 4; H302 Skin Corr. 1B; H314 STOT SE 3; H335 Aquatic Chronic 3; H412 Eye Dam. 1; H318 SCL >= 5 % 3; H335	>= 2 - < 2,5
sodium cumenesulphonate	28348-53-0 248-983-7	Eye Irrit. 2; H319	>= 1 - < 2

Sulfonic acids, C14-17-sec-alkane, sodium salts	97489-15-1 307-055-2 01-2119489924-20	Acute Tox. 4; H302 Skin Irrit. 2; H315 Eye Dam. 1; H318 Aquatic Chronic 3; H412 SCL > 60 % 4; H302 > 15 % 1; H318 10 - 15 % 2; H319 > 10 % 2; H315	>= 1 - < 2

Voor verklaring van de afkortingen zie sectie 16.

RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen

4.1 Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen

Algemeen advies : Buiten de gevaarlijke zone brengen.
Een arts raadplegen.
Dit veiligheidsinformatieblad aan de dienstdoende arts tonen.

Bij inademing : In de frisse lucht brengen.
Een arts raadplegen na een aanzienlijke blootstelling.

Bij aanraking met de huid : Verontreinigde kleding en schoenen onmiddellijk uittrekken.
Afwassen met zeep en veel water.
Onmiddellijke medische behandeling is noodzakelijk, omdat onbehandelde huidaantasting langzaam en moeilijk te genezen wonden veroorzaakt.

Bij aanraking met de ogen : Bij kleine spatjes in de ogen kan onherroepelijke weefselschade en blindheid ontstaan.
Onbeschadigd oog beschermen.
Ogen blijven spoelen tijdens vervoer naar het ziekenhuis.

Bij inslikken : Mond reinigen met water en daarna veel water drinken.
GEEN braken opwekken.
Geen melk of alcoholische dranken geven.
Nooit een bewusteloos persoon laten drinken (of eten).
Patient onmiddellijk naar een ziekenhuis brengen.

4.2 Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten

Verschijnselen : corrosieve effecten

Gevaren : Geen gegevens beschikbaar.

4.3 Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling

Behandeling : Voor specialistisch advies dient de arts contact op te nemen met het gifinformatiecentrum.

RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen

5.1 Blusmiddelen

Geschikte blusmiddelen	:	Gebruik blusmiddelen die geschikt zijn voor de plaatselijke omstandigheden en de omgeving.

5.2 Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

Specifieke gevaren bij brandbestrijding	:	Voorkom wegvloeien van bluswater in riool of waterloop.
Gevaarlijke verbrandingsproducten	:	Gevaarlijke verbrandingsproducten zijn niet bekend

5.3 Advies voor brandweerlieden

Speciale beschermende uitrusting voor brandweerlieden	:	Bij brand een persluchtmasker dragen.
Nadere informatie	:	Verontreinigd bluswater gescheiden opnemen. Het mag niet naar de riolering aflopen. Verbrandingsresten en verontreinigd bluswater moeten verwijderd worden volgens plaatselijke regelgeving.

RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

6.1 Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermingsmiddelen en noodprocedures

Persoonlijke voorzorgsmaatregelen	:	Persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken. Zorg voor voldoende ventilatie. Personeel evacueren naar een veilige omgeving.

6.2 Milieuvoorzorgsmaatregelen

Milieuvoorzorgsmaatregelen	:	Niet naar het oppervlaktewater of de riolering laten afvloeien.

6.3 Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal

Reinigingsmethoden	:	Met zuur neutraliseren. Opnemen in inert absorberend materiaal (b.v. zand, kiezelgur, zuurbindingsmiddel, universeel bindingsmiddel, zaagsel). In geschikte en gesloten containers bewaren voor verwijdering.

6.4 Verwijzing naar andere rubrieken

Voor persoonlijke bescherming zie paragraaf 8., Opgenomen materiaal behandelen zoals beschreven in de paragraaf "Verwijdering"., Zie paragraaf 15 voor specifieke landelijke voorschriften.

RUBRIEK 7: Hantering en opslag

7.1 Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel

Advies voor veilige hantering	:	Vorming van aërosol vermijden. Aanraking met de ogen en de huid vermijden. Voor persoonlijke bescherming zie paragraaf 8. Niet roken, eten en drinken op de werkplek. Om morsen bij het hanteren te voorkomen de fles in een metalen lekbak plaatsen.
Advies voor bescherming tegen	:	Normale maatregelen voor preventieve brandbeveiliging.

brand en explosie

Hygiënische maatregelen : Gebruiken volgens gangbare regels en praktijken met betrekking tot industriële hygiëne en veiligheid. Niet eten of drinken tijdens gebruik. Niet roken tijdens gebruik. Handen wassen voor elke werkonderbreking en aan het einde van de werkdag.

7.2 Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten

Eisen aan opslagruimten en containers : Bewaren in originele container. Container goed afgesloten bewaren op een droge en goed geventileerde plaats. Geopende containers zorgvuldig sluiten en rechtop bewaren om lekkage te voorkomen. Opslaan bij kamertemperatuur in de originele container.

Andere gegevens : Geen ontleding indien bewaard en toegepast zoals aangegeven.

7.3 Specifiek eindgebruik

Specifiek gebruik : Reinigingsmiddel

RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

8.1 Controleparameters

Bestanddelen	CAS-Nr.	Type van de waarde (Wijze van blootstelling)	Controleparameters	Herziening	Basis
2-aminoëthanol	141-43-5	TWA	1 ppm 2,5 mg/m3	2006-02-09	2006/15/EC
Nadere informatie	: IndicatiefIdentificeert een mogelijk aanzienlijke opname via de huid				
2-aminoëthanol	141-43-5	STEL	3 ppm 7,6 mg/m3	2006-02-09	2006/15/EC
Nadere informatie	: IndicatiefIdentificeert een mogelijk aanzienlijke opname via de huid				
2-aminoëthanol	141-43-5	TGG-8 uur	2,5 mg/m3	2006-12-28	NL WG
Nadere informatie	: H: Huidopname				
2-aminoëthanol	141-43-5	TGG-15 min	7,6 mg/m3	2006-12-28	NL WG
Nadere informatie	: H: Huidopname				

DNEL

natriumhydroxide 1310-73-2: : Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten, Lange termijn-plaatselijke effecten
Waarde: 1,5 mg/m3

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Inademing

Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Kortdurende blootstelling, Toxiciteit - Plaatselijke effecten, Systemische effecten
Waarde: 3 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn-plaatselijke effecten, Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 0,6 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Kortdurende blootstelling, Toxiciteit - Plaatselijke effecten, Systemische effecten
Waarde: 1,2 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inslikken
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn-plaatselijke effecten, Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 25 mg/m3

2-aminoëthanol 141-43-5: :

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 1 mg/kg

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn-plaatselijke effecten
Waarde: 3,3 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 0,24 mg/kg

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inslikken
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 3,75 mg/kg

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn-plaatselijke effecten
Waarde: 2 mg/m3

sodium cumenesulphonate 28348-53-0: :

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 7,6 mg/kg

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische

effecten
Waarde: 53,6 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 3,8 mg/kg

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 13,2 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inslikken
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: langdurige blootstelling, Systemische effecten
Waarde: 3,8 mg/kg

Sulfonic acids, C14-17-sec-alkane, sodium salts 97489-15-1: :

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Acute - plaatselijke effecten
Waarde: 2,8 mg/cm2

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 5 mg/kg

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 35 mg/m3

Eindgebruik: Werknemers
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn-plaatselijke effecten
Waarde: 2,8 mg/cm2

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Acute - plaatselijke effecten
Waarde: 2,8 mg/cm2

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 3,57 mg/kg

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inademing
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 12,4 mg/m3

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Inslikken
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn - systemische effecten
Waarde: 7,1 mg/kg

Eindgebruik: Consumenten
Blootstellingsroute: Aanraking met de huid
Mogelijke gezondheidsaandoeningen: Lange termijn-plaatselijke effecten
Waarde: 2,8 mg/cm2

PNEC

2-aminoëthanol 141-43-5: :

Zoetwater
Waarde: 0,07 mg/l

Zeewater
Waarde: 0,007 mg/l

STP
Waarde: 100 mg/l

intermittent release
Waarde: 0,028 mg/l

Zoetwater afzetting
Waarde: 0,357 mg/kg

Zeeafzetting
Waarde: 0,0357 mg/kg

Bodem
Waarde: 1,29 mg/kg

sodium cumenesulphonate 28348-53-0: :

Zoetwater
Waarde: 0,23 mg/l

STP
Waarde: 100 mg/l

intermittent release
Waarde: 2,3 mg/l

Sulfonic acids, C14-17-sec-alkane, sodium salts 97489-15-1: :

Zoetwater
Waarde: 0,04 mg/l

Zeewater
Waarde: 0,004 mg/l

Zoetwater afzetting
Waarde: 9,4 mg/kg

Zeeafzetting
Waarde: 0,94 mg/kg

Bodem
Waarde: 9,4 mg/kg

STP

Waarde: 600 mg/l

intermittent release
Waarde: 0,06 mg/l

Oraal
Waarde: 53,3 mg/kg

8.2 Maatregelen ter beheersing van blootstelling

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Bescherming van de ogen	:	Nauw aansluitende veiligheidsstofbril
Bescherming van de handen		
Materiaal	:	Chemicaliënbestendige handschoenen van butylrubber of nitrilrubber, categorie III volgens EN 374.
Opmerkingen	:	Neem nota van de informatie geleverd door de fabrikant over doorlaatbaarheid en doordrenkingstijd, en speciale werkplekomstandigheden (mechanische belasting, aanrakingstijd).
Huid- en lichaams-bescherming	:	Kies beschermingskleding aan de hand van de hoeveelheid en concentratie van de gevaarlijke stof op de werkplek. Verontreinigde kleding verwijderen en wassen voor hergebruik.
Bescherming van de ademhalingswegen	:	Niet nodig; behalve bij aërosolvorming. Aanbevolen filtertype: ABEK-P3-filter

Beheersing van milieublootstelling

Algemeen advies	:	Niet naar het oppervlaktewater of de riolering laten afvloeien.

RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen

9.1 Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen

Voorkomen	:	vloeibaar
Kleur	:	kleurloos
Geur	:	kenmerkend
Geurdrempelwaarde	:	Geen gegevens beschikbaar
pH	:	circa 13,1, bij20 °C
Smeltpunt/-traject	:	Geen gegevens beschikbaar
Kookpunt/kooktraject	:	Geen gegevens beschikbaar.
Vlampunt	:	Niet van toepassing
Verdampingssnelheid	:	Geen gegevens beschikbaar
Ontvlambaarheid (vast, gas)	:	Geen gegevens beschikbaar

Ontvlambaarheid (vloeistoffen)	:	Geen gegevens beschikbaar
Verbrandingssnelheid	:	Geen gegevens beschikbaar
Onderste explosiegrens	:	Geen gegevens beschikbaar
Bovenste explosiegrens	:	Geen gegevens beschikbaar
Dampspanning	:	Geen gegevens beschikbaar
Relatieve dampdichtheid	:	Geen gegevens beschikbaar
Relatieve dichtheid	:	Geen gegevens beschikbaar
Dichtheid	:	circa 1,036 g/cm3 bij 20 °C
Oplosbaarheid in water	:	oplosbaar
Oplosbaarheid in andere oplosmiddelen	:	Geen gegevens beschikbaar
Verdelingscoëfficiënt: n-octanol/water	:	Geen gegevens beschikbaar
Ontstekingstemperatuur	:	Geen gegevens beschikbaar
Thermische ontleding	:	Geen gegevens beschikbaar
Viscositeit, dynamisch	:	Geen gegevens beschikbaar
Viscositeit, kinematisch	:	Geen gegevens beschikbaar
Ontploffingseigenschappen	:	Geen gegevens beschikbaar
Oxiderende eigenschappen	:	Geen gegevens beschikbaar

9.2 Overige informatie

geen

RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit

10.1 Reactiviteit

Stabiel onder de aanbevolen opslagomstandigheden., Onder normale gebruiksomstandigheden zijn geen gevaarlijke reacties waargenomen.

10.2 Chemische stabiliteit

Geen ontleding indien bewaard en toegepast zoals aangegeven.

10.3 Mogelijke gevaarlijke reacties

Gevaarlijke reacties	:	Stabiel onder de aanbevolen opslagomstandigheden., Geen ontleding indien aanwijzingen worden gevolgd.

10.4 Te vermijden omstandigheden

Te vermijden omstandigheden	:	Geen gegevens beschikbaar

10.5 Chemisch op elkaar inwerkende materialen

Te vermijden materialen	:	Geen gegevens beschikbaar

10.6 Gevaarlijke ontledingsproducten

Gevaarlijke ontledingsproducten	:	Gevaarlijke ontledingsproducten zijn niet bekend.

Overige informatie : Gevaarlijke ontledingsproducten zijn niet bekend.

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

11.1 Informatie over toxicologische effecten

Ons bedrijf wijst dierproeven resoluut af.
Ons bedrijf laat geen dierproeven uitvoeren op het eindproduct of de bestanddelen.
De EU-wetgeving (REACH-verordening) verplicht fabrikanten of EU-importeurs echter om stoffen te testen op hun effecten op de gezondheid van de mens en het milieu alvorens ze op de markt te brengen. Deze verplichte tests werden voor een deel al decennia geleden uitgevoerd.

Product

Acute orale toxiciteit	:	Acute toxiciteitsschattingen : > 2.000 mg/kg Methode: Calculatiemethode
Acute toxiciteit bij inademing	:	Acute toxiciteitsschattingen : > 20 mg/l Testatmosfeer: dampen Methode: Calculatiemethode
Acute dermale toxiciteit	:	Acute toxiciteitsschattingen : > 2.000 mg/kg Methode: Calculatiemethode
Huidcorrosie/-irritatie	:	Uiterst corrosief en vernietigend voor het weefsel.
Ernstig oogletsel/oogirritatie	:	Kan onherstelbaar oogletsel veroorzaken.
Sensibilisatie van de luchtwegen/de huid	:	Geen gegevens beschikbaar
Mutageniteit in geslachtscellen	:	Niet geclassificeerd
Kankerverwekkendheid	:	Niet geclassificeerd
Giftigheid voor de voortplanting	:	Niet geclassificeerd
STOT bij eenmalige blootstelling	:	De stof of het mengsel is niet geclassificeerd als specifiek doelorgaangiftig, enkelvoudige blootstelling.
STOT bij herhaalde blootstelling	:	De stof of het mengsel is niet geclassificeerd als specifiek doelorgaangiftig, herhaalde blootstelling.
Aspiratiesgiftigheid	:	Niet geclassificeerd
Nadere informatie	:	Geen gegevens beschikbaar

Bestanddelen:
natriumhydroxide
1310-73-2:

Acute orale toxiciteit	:	LD50 oraal Rat: 2.000 mg/kg

Huidcorrosie/-irritatie	:	Resultaat: Bijtend
Ernstig oogletsel/oogirritatie	:	Resultaat: Bijtend

2-aminoëthanol
141-43-5:

Acute orale toxiciteit	:	LD50 oraal Rat: 1.515 mg/kg Methode: Richtlijn test OECD 401 Acute toxiciteitsschattingen : 500,0 mg/kg Methode: Omgerekende acute toxiciteitsschatting LD50 Rat: 1.089 mg/kg Methode: Richtlijn test OECD 401
Acute toxiciteit bij inademing	:	LC50 Rat: 1,3 mg/l Blootstellingstijd: 6 h Schadelijk bij inademing. LC50 Rat: 1,487 mg/l Blootstellingstijd: 4 h
Acute dermale toxiciteit	:	LD50 huid Konijn: 2.504 mg/kg Methode: Richtlijn test OECD 402 Acute toxiciteitsschattingen : 1.100 mg/kg Methode: Omgerekende acute toxiciteitsschatting LD50 Konijn: 1.000 mg/kg
Huidcorrosie/-irritatie	:	Soort: Konijn Resultaat: Bijtend Methode: Richtlijn test OECD 404
Ernstig oogletsel/oogirritatie	:	Soort: Konijn Resultaat: Gevaar voor ernstig oogletsel. Methode: Richtlijn test OECD 405
Sensibilisatie van de luchtwegen/de huid	:	Testmethode: Maximalisatietest Soort: Cavia Resultaat: Veroorzaakte geen sensibilisering bij laboratoriumdieren. Methode: Richtlijn test OECD 406

sodium cumenesulphonate
28348-53-0:

Acute orale toxiciteit	:	LD50 oraal Rat: > 2.000 mg/kg Methode: Richtlijn test OECD 401

Sulfonic acids, C14-17-sec-alkane, sodium salts
97489-15-1:

Acute orale toxiciteit	:	LD50 oraal Rat: > 2.000 mg/kg Methode: Richtlijn test OECD 401
Acute dermale toxiciteit	:	LD50 huid Muis: > 2.000 mg/kg
Toxiciteit bij herhaalde toediening	:	Rat, mannelijk en vrouwelijk: NOAEL: 200 mg/kg Methode van applicatie: Oraal Muis: NOAEL: 500 mg/kg Methode van applicatie: Huid

RUBRIEK 12: Ecologische informatie

12.1 Toxiciteit

Bestanddelen:

natriumhydroxide
1310-73-2:

Toxiciteit voor vissen	:	LC50 (Vis): 33 - 189 mg/l Blootstellingstijd: 96 h LC50 (Gambusia affinis (muskietenvisje)): 125 mg/l Blootstellingstijd: 96 h LC50 (Poecilia reticulata (guppy)): 76 mg/l Blootstellingstijd: 24 h
Toxiciteit voor dafnia's en andere ongewervelde waterdieren	:	EC50 (Daphnia (Watervlieg)): 40,4 mg/l EC50 (Daphnia magna (grote watervlo)): 76 mg/l Blootstellingstijd: 24 h
Toxiciteit voor bacteriën	:	EC50 (Photobacterium phosphoreum): 22 mg/l Blootstellingstijd: 15 min

2-aminoëthanol
141-43-5:

Toxiciteit voor vissen	:	LC50 (Oncorhynchus mykiss (regenboogforel)): 150 mg/l Blootstellingstijd: 96 h LC50 (Lepomis macrochirus (Zonnebaars)): 329 mg/l Blootstellingstijd: 96 h LC50 (Cyprinus carpio (Karper)): 349 mg/l Blootstellingstijd: 96 h Testtype: semi-statische test Methode: Richtlijn test OECD 203 LC50 (Carassius auratus (goudvis)): 170 mg/l Blootstellingstijd: 96 h Testtype: statische test

LC50 (Leuciscus idus (Goudwinde)): 224 mg/l
Blootstellingstijd: 48 h

LC50 (Oncorhynchus mykiss (regenboogforel)): 105 mg/l
Blootstellingstijd: 96 h

(Oryzias latipes (Japans rijstvisje)): > 100 mg/l
Blootstellingstijd: 96 h
Methode: Richtlijn test OECD 203

Toxiciteit voor dafnia's en andere ongewervelde waterdieren : EC50 (Daphnia magna (grote watervlo)): 27,04 mg/l
Blootstellingstijd: 48 h
Testtype: statische test
Methode: OECD testrichtlijn 202

NOEC (Daphnia magna (grote watervlo)): 0,85 mg/l
Blootstellingstijd: 21 d
Methode: OECD testrichtlijn 211

EC50 (Daphnia magna (grote watervlo)): 65 mg/l
Blootstellingstijd: 48 h
Testtype: statische test
Methode: EC 84/449

Toxiciteit voor algen : EC50 (Selenastrum capricornutum): 2,8 mg/l
Blootstellingstijd: 72 h
Testtype: Groeiremmer
Methode: OECD testrichtlijn 201

EC50 (Scenedesmus subspicatus): 22 mg/l
Blootstellingstijd: 72 h
Testtype: Groeiremmer

NOEC (Selenastrum capricornutum): 1 mg/l
Blootstellingstijd: 72 h
Testtype: Groeiremmer
Methode: OECD testrichtlijn 201

EC50 (Scenedesmus subspicatus): 15 mg/l
Blootstellingstijd: 72 h

EC50 (Selenastrum capricornutum): 2,5 mg/l
Blootstellingstijd: 72 h

EC10 (Pseudokirchneriella subcapitata (groene algen)): 0,7 mg/l
Blootstellingstijd: 72 h
Testtype: Groeiremmer
Methode: OECD testrichtlijn 201

Toxiciteit voor bacteriën : EC20 (actief slib): > 1.000 mg/l
Blootstellingstijd: 0,5 h
Methode: OECD testrichtlijn 209

EC50 (Pseudomonas putida): 110 mg/l
Blootstellingstijd: 16 h
Methode: DIN 38412

EC50 (actief slib): > 1.000 mg/l
Blootstellingstijd: 3 h
Methode: OECD testrichtlijn 209

Toxiciteit voor vissen (Chronische toxiciteit)	:	NOEC: 1,2 mg/l Blootstellingstijd: 30 d Soort: Oryzias latipes (Japans rijstvisje)
Toxiciteit voor in de bodem levende organismen	:	EC50: 4.033 mg/kg Blootstellingstijd: 63 d Soort: Eisenia fetida (regenwormen)

sodium cumenesulphonate
28348-53-0:

Toxiciteit voor vissen	:	LC50 (Cyprinus carpio (Karper)): > 100 mg/l Blootstellingstijd: 96 h Methode: Richtlijn test OECD 203
Toxiciteit voor dafnia's en andere ongewervelde waterdieren	:	EC50 (Daphnia magna (grote watervlo)): > 100 mg/l Blootstellingstijd: 48 h Methode: OECD testrichtlijn 202
Toxiciteit voor algen	:	EC50 (Desmodesmus subspicatus (groene algen)): > 100 mg/l Blootstellingstijd: 72 h Methode: OECD testrichtlijn 201

Sulfonic acids, C14-17-sec-alkane, sodium salts
97489-15-1:

Toxiciteit voor vissen	:	LC50 (Danio rerio (zebravis)): 1 - 10 mg/l Blootstellingstijd: 96 h Methode: Richtlijn test OECD 203
Toxiciteit voor dafnia's en andere ongewervelde waterdieren	:	EC50 (Daphnia magna (grote watervlo)): 9,81 mg/l Blootstellingstijd: 48 h Methode: OECD testrichtlijn 202 GLP: ja
Toxiciteit voor algen	:	EC50 (Scenedesmus subspicatus): > 61 mg/l Blootstellingstijd: 72 h Methode: OECD testrichtlijn 201 GLP: ja
Toxiciteit voor bacteriën	:	Zie de vrije tekst van de gebruiker (Pseudomonas putida): 600 mg/l Blootstellingstijd: 16 h Methode: DIN 38412 GLP:
Toxiciteit voor vissen (Chronische toxiciteit)	:	NOEC: Blootstellingstijd: 28 d Soort: Oncorhynchus mykiss (regenboogforel) Analytisch volgen: ja Methode: OECD testrichtlijn 204 GLP: ja
Toxiciteit voor dafnia's en andere ongewervelde waterdieren (Chronische toxiciteit)	:	NOEC: 0,36 mg/l Blootstellingstijd: 22 d Soort: Daphnia magna (grote watervlo) Methode: OECD testrichtlijn 202 GLP: ja
Toxiciteit voor in de bodem levende organismen	:	NOEC: 470 mg/kg Blootstellingstijd: 56 d

Soort: Eisenia fetida (regenwormen)
Methode: Richtlijn test OECD 222
GLP:ja

12.2 Persistentie en afbreekbaarheid

Product:

Biologische afbreekbaarheid : Opmerkingen: De oppervlakteactieve stof(fen) in dit preparaat voldoet(n) aan de criteria voor biologische afbreekbaarheid vastgelegd in Verordening (EG) nr. 648/2004 betreffende detergentia.

Bestanddelen:

natriumhydroxide
1310-73-2:

Biologische afbreekbaarheid : Opmerkingen: De methoden voor het vaststellen van biologische afbreekbaarheid zijn niet toepasselijk voor anorganische stoffen.

2-aminoëthanol
141-43-5:

Biologische afbreekbaarheid : Testtype: aëroob
Entstof: actief slib
Resultaat: Gemakkelijk biologisch afbreekbaar.
Biodegradatie: > 90 %
Blootstellingstijd: 21 d
Methode: OECD 301 A

Resultaat: snel biologisch afbreekbaar
Biodegradatie: 90 - 100 %
Methode: OECD 301 F

Biochemisch zuurstofverbruik (BZV) : 800 mg/g
Incubatietijd: 5 d

ThOD : 1,31 g/g

sodium cumenesulphonate
28348-53-0:

Biologische afbreekbaarheid : Testtype: aëroob
Resultaat: Gemakkelijk biologisch afbreekbaar.
Biodegradatie: > 60 %
Blootstellingstijd: 28 d
Methode: OECD 301 B

Sulfonic acids, C14-17-sec-alkane, sodium salts
97489-15-1:

Biologische afbreekbaarheid : Entstof: actief slib
Resultaat: Gemakkelijk biologisch afbreekbaar.
Biodegradatie: 78 %
Blootstellingstijd: 28 d
Methode: OECD 301 B
Opmerkingen: Gemakkelijk biologisch afbreekbaar zoals blijkt uit toepasselijke OESO-test.

Entstof: actief slib
Resultaat: snel biologisch afbreekbaar
Biodegradatie: 89 %
Blootstellingstijd: 28 d

Methode: OECD 301 E
Opmerkingen: Gemakkelijk biologisch afbreekbaar zoals blijkt uit toepasselijke OESO-test.

Entstof: actief slib
Resultaat: Gemakkelijk biologisch afbreekbaar.
Biodegradatie: 96,2 %
Blootstellingstijd: 34 d
Methode: Richtlijn test OECD 303A
Opmerkingen: Naar verwachting biologisch afbreekbaar

Chemisch zuurstofverbruik (CZV) : 1.510 mg/g

Opgeloste organisch koolstof (DOC) : 322 mg/g

12.3 Bioaccumulatie

Bestanddelen:

natriumhydroxide
1310-73-2:

Bioaccumulatie : Soort: Vis
Opmerkingen: Het optreden van bioaccumulatie wordt niet verwacht (log Pow <= 4).

2-aminoëthanol
141-43-5:

Bioaccumulatie : Bioconcentratiefactor (BCF): 1

Opmerkingen: Ten gevolge van de verdelingscoëfficiënt van n-octanol/water, wordt ophoping in organismen niet verwacht.

Verdelingscoëfficiënt: n-octanol/water : log Pow: -1,91 (25 °C)
Methode: Richtlijn test OECD 107

log Pow: -2,3 (25 °C)
pH: 6,8 - 7,3
Methode: Richtlijn test OECD 107

12.4 Mobiliteit in de bodem

Bestanddelen:

2-aminoëthanol
141-43-5:

Distributie in en tussen milieucompartimenten : Milieu:Bodem
Koc: 5Opmerkingen: Bijzonder beweeglijk in bodemsoorten

Stabiliteit in de bodem : Opmerkingen: Adsorbeert niet aan grond.

12.5 Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling

Product:

Beoordeling : Deze substantie/dit mengsel bevat geen componenten die men kan beschouwen als persistent, bioaccumulatief en toxisch (PBT) of als zeer persistent en zeer bioaccumulatief (vPvB) op niveaus van 0,1% of hoger..

Bestanddelen:

2-aminoëthanol
141-43-5:

Beoordeling	:	Men acht deze substantie niet zeer persistent noch zeer bioaccumulerend (vPvB).. Men acht deze substantie niet persistent, bioaccumulerend noch giftig (PBT)..

12.6 Andere schadelijke effecten

Product:

Aanvullende ecologische informatie	:	Over dit product zijn geen gegevens beschikbaar.

RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

13.1 Afvalverwerkingsmethoden

Product	:	Afval niet naar de riolering laten aflopen. Verontreinig vijvers, waterwegen en sloten niet met chemische stof of gebruikte verpakking. Volgens plaatselijke en landelijke voorschriften.
Verontreinigde verpakking	:	Achtergebleven restant verwijderen. Verwijderen als ongebruikt product. Lege containers niet hergebruiken.
Afvalnummer:		Europese afvalstoffenlijst 20 01 29* Volgens de Europese afvalstoffenlijst zijn afvalcodes niet productspecifiek, maar toepassingsspecifiek. Afvalcodes moeten worden toegekend door de gebruiker, bij voorkeur in overleg met de afvalverwerkende autoriteiten.

RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer

14.1 VN-nummer

ADR	:	1760
IMDG	:	1760
IATA	:	1760

14.2 Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN

ADR	:	BIJTENDE VLOEISTOF, N.E.G. (natrium hydroxide)
IMDG	:	CORROSIVE LIQUID, N.O.S. (sodium hydroxide)
IATA	:	Corrosive liquid, n.o.s. Niet toegestaan voor vervoer

14.3 Transportgevarenklasse(n)

ADR	:	8
IMDG	:	8
IATA	:	8

14.4 Verpakkingsgroep

ADR

Classificatiecode	:	C9
Verpakkingsgroep	:	II
Gevarenidentificatienr.	:	80
Etiketten	:	8
Tunnelrestrictiecode	:	(E)

IMDG

Verpakkingsgroep	:	II
Etiketten	:	8
EMS Nummer	:	F-A, S-B

IATA

(Vracht)	:	Corrosive liquid, n.o.s. Niet toegestaan voor vervoer
Verpakkingsgroep	:	II
Etiketten	:	8

14.5 Milieugevaren

ADR

Milieugevaarlijk : nee

IMDG

Mariene verontreiniging : nee

IATA

Milieugevaarlijk : nee

14.6 Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker

De hierin gegeven transportclassificatie(s) zijn alleen ter informatie, en uitsluitend gebaseerd op de eigenschappen van het onverpakte materiaal zoals beschreven in dit veiligheidsinformatieblad. Transportatieclassificaties kunnen variëren, en wel wat betreft de wijze van transporteren, de grootte van de verpakking en variaties in regionale resp. nationale voorschriften.

Voor persoonlijke bescherming zie paragraaf 8.

14.7 Vervoer in bulk overeenkomstig bijlage II bij MARPOL 73/78 en de IBC-code

Niet van toepassing voor product, zoals geleverd.

RUBRIEK 15: Regelgeving

15.1 Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel

Verordening (EG) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen	:	Niet van toepassing
REACH - Beperkingen op de vervaardiging, het in de handel brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen, preparaten en voorwerpen (Bijlage XVII)	:	Niet van toepassing
	:	Richtlijn 96/82/EG is niet van toepassing
Seveso III: Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.	:	Niet van toepassing
Vluchtige organische stoffen (VOS)-gehalte	:	Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) Herziening: Percentage vluchtige stoffen: 2,33 % 247,47 g/l VOS-gehalte zonder water
Vluchtige organische stoffen (VOS)-gehalte	:	Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde

preventie en bestrijding van verontreiniging)
Herziening: Percentage vluchtige stoffen: 2,33 %
24,15 g/l
VOS-gehalte geldt alleen voor materialen die als deklaag worden gebruikt op houtoppervlakken

overeenkomstig de detergentiaverordening EC 648/2004	:	<5% Anionogene oppervlakteactieve stoffen, zeep, Parfums

15.2 Chemische veiligheidsbeoordeling
Over dit product zijn geen gegevens beschikbaar.

RUBRIEK 16: Overige informatie

Volledige tekst van de H-verklaringen

H290	Kan bijtend zijn voor metalen.
H302	Schadelijk bij inslikken.
H312	Schadelijk bij contact met de huid.
H314	Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel.
H315	Veroorzaakt huidirritatie.
H318	Veroorzaakt ernstig oogletsel.
H319	Veroorzaakt ernstige oogirritatie.
H332	Schadelijk bij inademing.
H335	Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken.
H412	Schadelijk voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen.

Nadere informatie

Items in welke wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van de vorige versie, worden gemarkeerd in het hoofddeel van dit document door twee verticale lijnen.

Classificatieprocedure:	H314	Calculatiemethode

ADN - Europese overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren; ADR - Europese overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (ADR-overeenkomst); AICS - Australische inventarislijst van chemische stoffen; ASTM - Amerikaanse Vereniging voor het testen van materialen; bw - Lichaamsgewicht; CLP - Verordening betreffende de indeling, etikettering en verpakking; Verordening (EG) nr 1272/2008; CMR - Carcinogeen, mutageen of giftig voor de voortplanting; DIN - Standaard of het Duitse instituut voor standaardisatie; DSL - Lijst met binnenshuis gebruikte stoffen (Canada); ECHA - Europees Agentschap voor Chemische Stoffen; EC-Number - EINECS nummer; ECx - Concentratie verbonden met x% respons; ELx - Laadcapaciteit verbonden met x% respons; EmS - Noodschema; ENCS - Bestaande en nieuwe chemische stoffen (Japan); ErCx - Concentratie verbonden met x% groei respons; GHS - Globaal geharmoniseerd systeem; GLP - Goede laboratoriumspraktijk; IARC - Internationaal agentschap voor onderzoek naar kanker; IATA - Vereniging voor internationaal luchtvervoer; IBC - Internationale IMO-code voor de bouw en de uitrusting van schepen die gevaarlijke chemicaliën in bulk vervoeren; IC50 - Halfmaximale remmende concentratie; ICAO - Internationale Burgerluchtvaartorganisatie; IECSC - Inventarislijst van bestaande chemische stoffen in China; IMDG - Internationale maritieme gevaarlijke goederen; IMO - Internationale maritieme organisatie; ISHL - Industriële Veiligheids- en Gezondheitswet (Japan); ISO - Internationale organisatie voor standaardisering; KECI - Koreaanse inventarislijst van bestaande chemicaliën; LC50 - Dodelijke concentratie voor 50% van een testpopulatie; LD50 - Dodelijke dosis voor 50% van een testpopulatie (letale-dosismediaan); MARPOL - Internationale conventie voor de preventie van vervuiling door schepen; n.o.s. - Niet op andere wijze gespecificeerd; NO(A)EC - Geen waarneembaar (negatief) effect op concentratie; NO(A)EL - Geen waarneembaar (negatief) effect op Level; NOELR - Geen waarneembaar effect op laadcapaciteit; NZIoC - Nieuw-Zeelandse inventarislijst van chemicaliën; OECD - Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling OESO; OPPTS - Bureau voor chemische

veiligheid en vervuilingspreventie; PBT - Moeilijk afbreekbare, bioaccumulatieve en toxische stof; PICCS - Philippijnse inventarislijst van chemicaliën en chemische stoffen; (Q)SAR - (Kwantitatieve) structuur-activiteitsrelaties; REACH - Verordening (EG) nr 1907/2006 van het Europese Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH); RID - Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID); SADT - Zelfversnellende ontledingstemperatuur; SDS - Veiligheidsinformatieblad; SVHC - zeer zorgwekkende stof; TCSI - Taiwanese inventarislijst van chemische stoffen; TRGS - Technisch voorschrift over gevaarlijke stoffen; TSCA - Wet inzake het beheersen van toxische stoffen (VS); UN - Verenigde Naties; vPvB - Zeer moeilijk afbreekbaar en zeer bioaccumulatief

De informatie op dit veiligheidsinformatieblad is zover ons bekend juist op de aangegeven uitgiftedatum. Deze informatie is uitsluitend bedoeld als handleiding voor veilig hanteren, gebruiken, verwerken, opslaan, vervoeren, verwijderen, en vrijkomen, en mag niet beschouwd worden als een garantie of aanduiding van kwaliteit. De informatie heeft alleen betrekking op het hierin vermelde product en is niet zonder meer geldig wanneer het samen met andere producten of in enig ander procédé wordt gebruikt, tenzij dit in de tekst vermeld wordt.